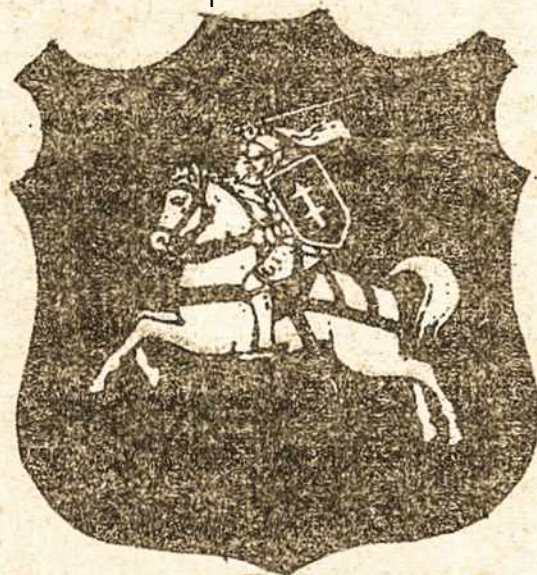

MŪSŲ

LIETUVA

NOSSALITUANIA
Caixa Postal, 4421
01000 São Paulo, ESP.

★
Diretor Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: Jonas Bruzikas

★
Metinė prenumerata 25 kr.
Paskiras numeris 50 centavu.

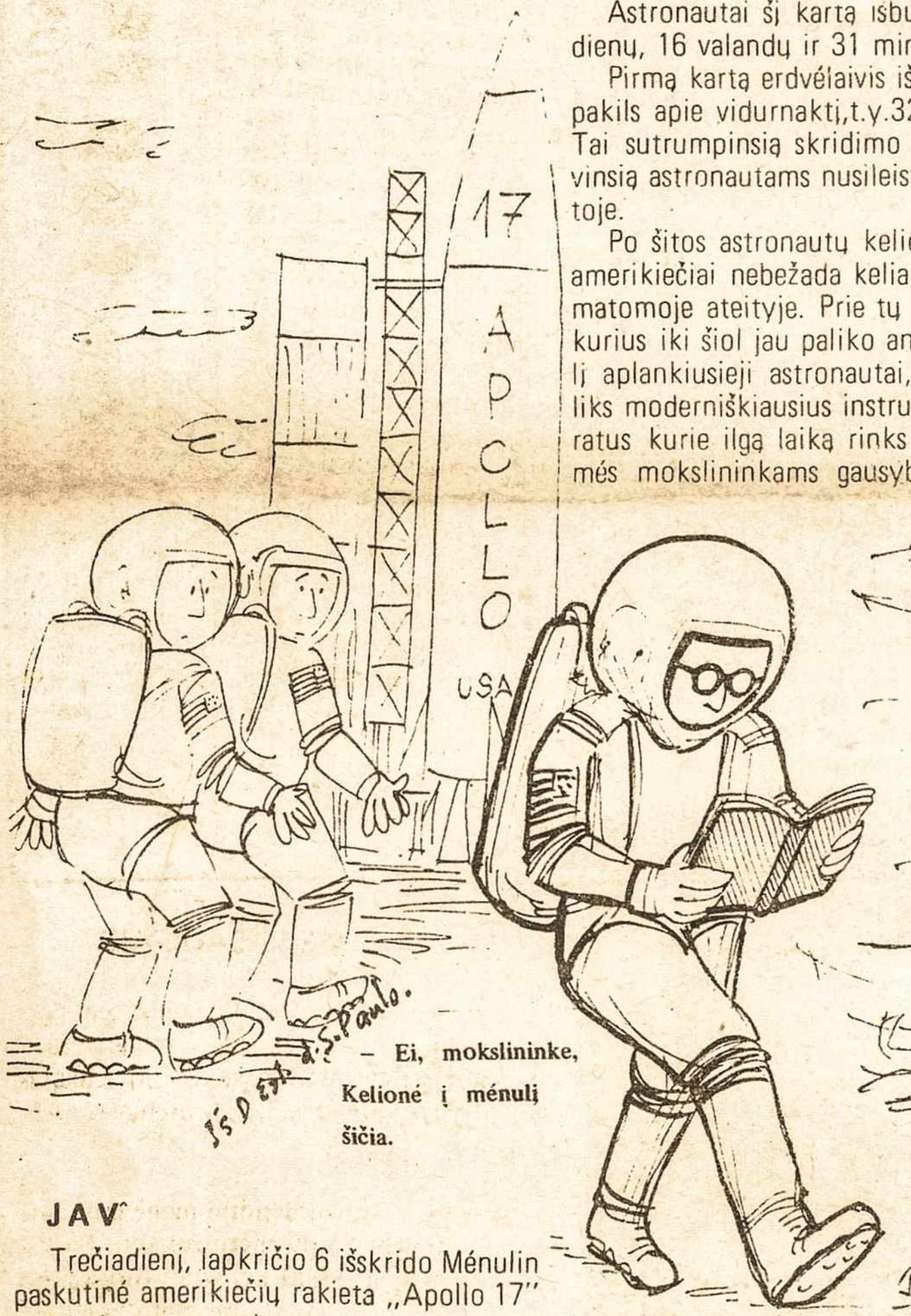
NR 49 (1271)XXIV.1972 M. GRUODŽIO - DEZEMBRO 7 - D.-R.JUATINDIBA,20- 03124 SÃO PAULO,ESP. TELEF.: 273 - 03 -38

PASAULYJE : PASKUTINIS AMERIKOS „APOLLO 17“ SKRENDA MĒNULIN !

Astronautai šį kartą išbus mėnulyje 12 dienų, 16 valandų ir 31 minutę.

Pirmą kartą erdvėlaivis iš Cape Kennedy pakils apie vidurnaktį, t.y. 32 val. 53 min. Tai sutrumpinsią skridimo taką ir palengvinsią astronautams nusileisti norimoje vietoje.

Po šitos astronautų kelionės mėnulin, amerikiečiai nebežada keliauti ten pramatomoje ateityje. Prie tų įvairių aparatų, kuriuos iki šiol jau paliko anksčiau Mėnuli aplankiusieji astronautai, dabar irgi paliks moderniškiausius instrumentus bei aparatus kurie ilgą laiką rinks ir perduos žemės mokslininkams gausybę informacijų.

- Ei, mokslininke,
Kelionė į mėnulį
šičia.

JAV

Trečiadienį, lapkričio 6 išskrido Mėnulin paskutinė amerikiečių rakieta „Apollo 17“ su trimis astronautais.

Pirmą kartą skrenda specialistas mokslininkas žemės ir uolienų žinovas geologas Harrisonas Schmittas. Tikimasi, kad jam pasiseks rasti ir seniausių ir jauniausių Mėnuli akmenų ir kitokių medžiagų.

NAUJAUSI INSTRUMENTAI

Tarp įvairiausių mokslinių instrumentų Mėnuliui ir jo aplinkai tyrinėti šį kartą vežami net 10 visai naujų instrumentų, įvairiems naujiems tyrinėjimams.

Visa Mėnulin nukeliavimo ir jo tyrinėjimų programa Amerikai kainavo virš 40 milijonų dolerių!

TAIKA VIETNAME?

Sklinda tarptautinėje spaudoje gandai, kad jau gal prieš 15 dienų šio mėnesio busianti pasirašyta taikos sutartis su Š. Vietnamo komunistais. Sutarčiai vis dar tebesipriešina Pietų Vietnamo prezidentas Thieu. Bet prez. Niksonas davęs įgaliojimus H. Kis-

singeriui pasirašyt sutartį, ar Thieu pritaris, ar nepritars.

JUNGTINĖS TAUTOS

Čia sustojęs Čilės prez. Allende pasakė virš valandos trukusią kalbą, labai puldamas tarptautines, svarbiausias Amerikos, kapitalistines organizacijas, kurios norinčios pasmaugti Čilę ekonomiškai.

Amerikos atstovas Junt. Tautoms, ambasadorius Jurgis Busch visa tai paneigė.

SOV. RUSIJA

Brežnevas vis labiau taikosi prisigerint Amerikos vyriausybei ir laimėti Rusijai palankių sutarčių. Rusijai labai reikalingi prityrę Amerikos įvairių sričių specialistai, mašinerijos, grūdai ir k. Brežnevas, matyt, yra įsitikinęs, jog Vietnamo karas baigiasi ir tada nebebus jam nepatogu prekiauti su kapitalistine Amerika.

HELSINKIS

Amerikos atstovas Europos taikos parengiamajai konferencijai Val Petersonas pasakė, jog Amerika savo užsienių politika nori:
1. kad tarptautinėje plotmėje pripažinti dėsniai būtų be jokių išimčių taikomi visoms Europos tautoms.
2. Kariški manevrai neturi sukelti baimę ir nepastovumą tautose.
3. Laisvesnis visų tautų bendravimas Europoje, kad žmonės galėtų laisvai keliauti, susitikti, pasikeisti nuomonėmis ir tt.
4. Didesnis ekonominis bendradarbiavimas.

RUSAS MOKSLININKAS AMERIKOJE

Jesenin Volpin, rusas matematikas, 48 m amžiaus ir dėstas New Yorko universitete. Buffalo mieste, liudijo Amerikos senato komisijai ir pasakė, jog amerikiečiai ir kitų laisvų kraštų vyriausybės ir žmonės turėtų griežtai protestuoti prieš Rusijoje vartojamą psichologinį terorą, t.y. prieš politinių priešų uždarymą, bepročių ligoninėse ir kitus dvasinio kankinimo ir prievartavimo būdus. Jis įsitikinęs, kad tokie protestai palengvintų daugelio žmonių vargą komunistų vergijoje.

(Red. priedas: panašiai rašoma kai kuriuose laiškuose iš Lietuvos. Prašyte prašoma, protestuoti visoje pasaulio spaudoje prieš okupanto raso bolševiko persekiojimus ir sąžinės laisvės varžymus (Jiems nuo to esą geriau).

Vilniečio kunigo metai Sibire

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Dvidešimt penkeri metai

1950 m. sausio pabaigoje kun. A. Dilio byla perduota ypatingajam II skyriui, o iš ten — Maskvai. Netrukus jį išvežė į Lukiškio kalėjimą Vilniuje. 1950 m. birželio 27 d., 10 v. r. kun. A. Dilys buvo pašauktas į kalėjimo raštinę, kur jam buvo perskaitytas Maskvos saugumo ypatingojo posėdžio sprendimas: už minėtus „nusikaltimus“ nubaustas 25 metams koncentracijos stovyklos. Perskaitęs sprendimą, pareigūnas liepė pasirašyti. Visa tai įvyko tuo momentu, kai kun. A. Dilio sesuo Onutė, priversta palikti Vosiūnų kleboniją ir jieškoti kitos gyvenvietės, susituokė Kabelių bažnyčioje su našliu Vincu Voronecku. Jų santuoką palaimino kun. Vladas Jašukas, vėliau žuvęs auto nelaimėje.

1950 m. liepos 18 d. kun. A. Dilys su kitais kaliniais buvo nugabentas į Vilniaus geležinkelio stotį ir susodinti į „Stolypino vagoną“ — kalėjimą. Nakties metu traukinys išvažiavo Maskvos linkme. Maskvos kalėjime pabuvę vieną savaitę, buvo išgabenti į Gorkį, kur teko pasėdėti dvi savaites. Iš ten kaliniai buvo nugabenti į Kirovą. Čia ištisą mėnesį buvo formuojamas kalinių traukinys, kuris pro Uralo kalnus atgabeno juos į Karagandos apylinkes (Kazachijoje). Iš Karabaso geležinkelio stoties kaliniai buvo nugabenti į Čurubai — Nurą koncentracijos stovyklą, kur. kun. A. Diliui teko išbūti iki Stalino mirties, t. y. 1953 metų.

Su latvių kunigais

Jau buvo spalio mėnuo. Pūtė žvarbus Sibiro vėjas, o sniegas buvo apdengęs laukus ir namus. Stovykloje — pora tūkstančių žmonių. Beveik visi svetimi. Viskas nauja — viršininkai, prižiūrėtojai, sargybiniai. Nuolatiniai keiksmi. O prieš akis — 25 metai katorgos!

Kun. A. Dilys nebuvo ten vientelis kunigas. Su juo atvyko iš Latvijos trys katalikų kunigai: Stanislovas Čužans, Janis Kokars ir Tėvas Andriejus, pranciškonas (Janis Pavlovskis). Pastarasis (dabar gyvena ir dirba Estijoje) painformavo naujuosius, kaip galima melstis, laikyti Mišias, pasigaminti vyno. Jis aprūpino ostijomis (piršto nago didumo).

Sunkiausi buvo pirmieji metai. Vėliau prie visko priprato, pasidarė robotais. Gaivino juos tiktai tikėjimas į Dievą ir kunigystė. Jautė pareigą padėti kitiems — lietuviams, lenkam, latviams, estams, net rusams. Į jų ratelį jungėsi ir Tėvas Danyla, jėzuitas. Tai lengvino jų dalią. Bandė prie jų prisiplakti kažkoks neaiškus tipas, vaidino kunigą, bet nevyksta. Juo pavyko greitai nusikratyti.

Slaptos pamaldos

Toje koncentracijos stovykloje kun. A. Diliui teko išgyventi keletą metų. Pergyvenimų — gausybė. Jiems atvaizduoti reikėtų septynių ar daugiau tomų. Kai kas jau paskelbta net sovietinėje ir užsienio spaudoje (A. Solženicinas). Čia pavaizduosiu tik būdingesnius epizodus.

susijusius su kunigų gyvenimu bei darbu Karagandos srityje, vėliau Vorkutoje.

Karagandos darbo stovyklose gyvenimo sąlygos buvo šiek tiek lengvesnės. Ten gyveno daugiausia baltiečiai ir vakarų ukrainiečiai. Barakų kambariai mažesni — tilpdavo 20—28 žmonės. Vasara šiltesnė, malonesnė, žmonės jaunesni ir su stipresne ateities viltimi.

Per septynerius kalinimo metus vien kun. A. Dilys atlaikė 1000 Mišių. Gegužės ir birželio mėnesiais laikydavo jas kasdien. Sekmadieniais visi kunigai atnašaudavo Mišias pusiau viešai, dalyvaujant mažesnei ar didesnei tikinčiųjų grupei. Jei sekmadienį į darbą nevarydavo, tai po pusryčių, po bendro kalinių patikrinimo, lietuviai katalikai ir net nekatalikai rinkdavosi į betkurį kambarį. Rusai ir kiti tuo metu išeidavo pas draugus, pažįstamus. Mišių metu lietuviai giedodavo giesmes. Jiems buvo sakomi pamokslėliai, skaitomos įvairios pridėtinės maldos — litanijos, pasiaukojimo aktas Švenč. Jėzaus Širdžiai ir pan. Kiekvienas kunigas laikydavo Mišias kitame kambaryje ir kitiems žmonėms.

Ostijas kunigai gaudavo siuntiniuose iš Lietuvos. Kontrolieriai, radę jas, klausdavo kas tai yra. Kunigai sakydavo, kad tai sausainiai, ir kontrolieriai nekonservuodavo. Vyną pasigaminavo iš razinkų: pamirkydavo vandenyje, palaikydavo 12—20 valandų ir tada išspausdavo sunką. Tai buvo tikras vynas. Vėliau atsiųsdavo vyno iš Lietuvos siuntiniuose.

MUMS REIKIA 190 PRENUMERATORIŲ!
JŪS RASKIT TIK VIENA!

PAVERGTOJE LIETUVOJE

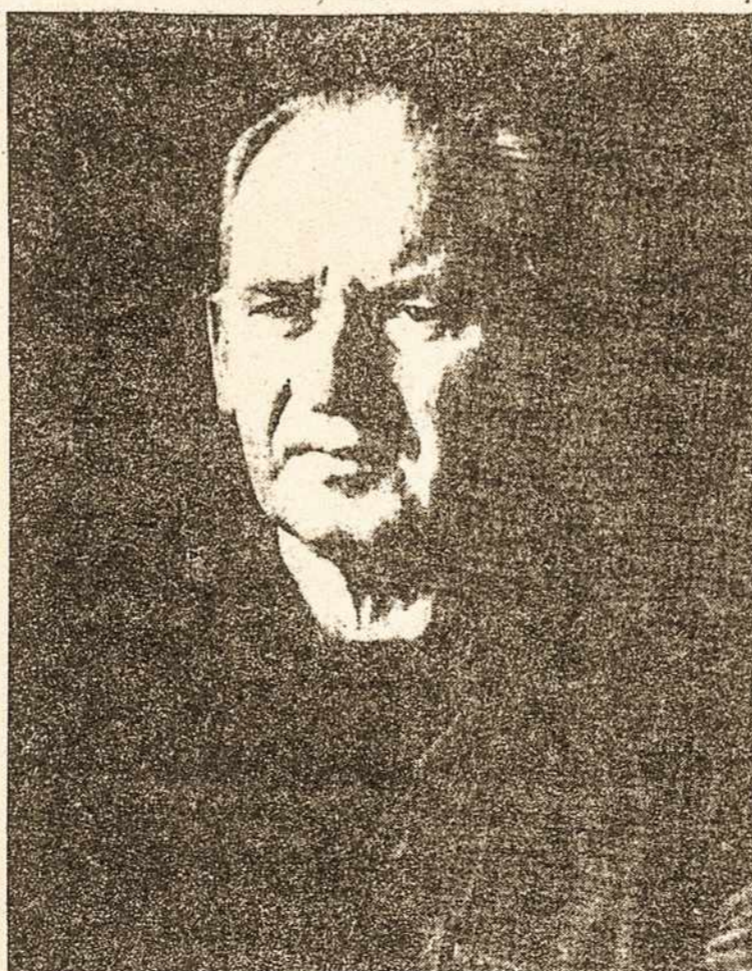
Raidžių rinkėjai Lietuvoje išmokdavo savo specialybę pačiose spaustuose. Dvieju metų kursą baigė pirmoji tos srities laida Vilniaus XXI technikos mokykloje.

Lietuvoje 1971 buvo 1032 bibliotekos kuriose buvo 29 milijonai knygų ir žurnalų, o lankytojų virš 400 tūkstančių.

Ateistinis muziejus ruošiasi paminėti Sovietų Sąjungos išalikymo 50-metį. Paruoštas specialus plakatas su Lenino pastabomis apie priešbažnytinius klausimus. Plakatas skiriamas kaimo kultūros ir švietimo įstaigoms.

Rugsėjo 30 d. Zabrebe, Jugoslavijoje, prasidėjo penktasis lėlių teatro festivalis, kuriame dalyvauja ir Panevėžio lėlių teatro sambūris.

Lietuvą atstovauja 50 skulptūrų Pabaltijo skulptūros parodoje Rygoje.

Telšių vyskupas
Pranas Ramanauskas
po ilgų kančių Vorkutoje
mirus Lietuvoje

LAISVAME PASAULYJE

Prel. Praciškus Juras, ilgametis Šiaurės Amerikos lietuvių veikėjas, minėjo savo kunigystės 50 metų sukaktį. Jo įsteigtas Amerikos Lietuvių katalikų archyvas (ALKA).

Belgijos Lietuvių Bendruomenė mini pokarinių ateivių 25-rių metų sukaktį. Po karo įsikūrė apie 2.000 lietuvių, kurie dirbo daugiausia anglių kasyklose. Šiuo metu gyvena apie 300 lietuvių.

Lapkričio 23-26 dienomis Pittsburghe įvyksta Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjungos XXII-sis suvažiavimas.

Romoje, kaip ir kai kuriuose kituose Italijos miestuose, ant sienų ir mūrų atsiranda šūkių, pasisakančių už Lietuvos reikalus: „Povilai šeštasis, daryk ką nors katalikiškos Lietuvos reikalui“. „Garbė Lietuvos kankiniams“. „Tegyvuoja Lietuva“.

KAŽADA „RĒMAI“

Petras Pakalnis

Džiauriamės kiekvienu geru organizuojamu darbu. Giriame nors šapelio pagyrimo vertą užmojų. Labai retai šiame laikraštyje atsiranda kritikškas straipsnis, ir tuo negalime didžiulotis.

Iki V PAL Kongreso beliko nebe pilni 3 mėnesiai. Kadangi norima kongresą padaryti tikrai vertingą, tai prieš porą savaitių paskelbtieji jo „programos rėmai“ (dar ne pati programa), kelia rimtą susirūpinimą. Jei tokie „rėmai“ būtų buvę visai geri ir pateisinami prieš metus laiko, kaip bendri galimybių apmatai, tai dabar tokiu rėmų nebepakanka. Jau turėtų būti pilna, aiški jo programa. Deja, „rėmai“ tebėra tušti ir kiekviena fantazija gali kaip nori vaizduotis, kas ir kokį poveikslą į juos įspraus.

Iš konkrečiai „rėmuose“ suminimų dalykų matome kongreso atidarymo pamaldas Zelinoje. 19 valandą.

Kongreso atidaromasis posėdis iš karto jau ne vienam atėmė norą į jį ateiti. Žinoma, kongreso neatidarysi be įžanginio žodžio, ir tas, savaiame aišku, priklauso jo organizavimo pirmininkui. Bet kai žadami „visų kraštų ir pagrindinių vienetų atstovų sveikinimai“, tai taip ir norisi melstis: „Nuo maro, bado, ugnies ir visų tų sveikinimų gelbėk mus, ne Viešpatie (jis nieko čia nedėtas), bet gelbėkit jūs, kongreso organizatoriai!“

Argi žmonės kelias žimtus ir tūkstančius kilometrų amžinai tokioms pat sveikinimų kalboms sakyti, ar tų liaupsinimų klausytis? Bet tokioms sveikinimų litanijoms nėra galb, užima brangų laiką kurį būtų galima kam nors naudingesniai, ir rimtesniai reikalui skirti. Jei taip labai norima sveikinimų galima juos pareikalauti raštu, pasakyti, kas sveikina ir padėti viešai ant stalo pasigėrėti tiems, kurie jais domėsis.

Dar žadama, atidarymo programoje ir meninė dainų ir šokių pynė“ ir kokteilis jaunimo namuos. Kultūringas kokteilis gali suartinti kongreso dalyvius, duoda progą jaučioje atmosferoje gerai nuotakai susidaryti. Bet kai pačiame kongreso atidarymo posėdyje, kurs turėtų nustatyti visą jam tinkamą, orią, darbingą nuotaką, nieko, nieko nesimato, kas tai padarys, tai ir kokteilis to trūkumo neišpirks.

Antrą kongreso dieną regim skirtą rytmečio laika sekcijoms, nuo 10 iki 13 valandos. Sekcijų pramatyta penkios ir palikta galimybė kongreso metu „kitoms atsirasti“. Žodžiu, atviriausias kelias „laisvai kiekvieno kūrybai“. O ar jau yra garantija, kad tikrai bus penkios suminėtos sekcijos? Ir ką jos veiks? Kas yra atsakingas už jų suorganizavimą, už jų programą? Kad tai ne

tušti ir priekabingi klausimai, gana prisiminti paskutinį čia buvusį kongresą. Buvo irgi pramatyta eilė sekcijų. Jei ne kunigų posėdis ir ne p. K. Čibiro suburtas pasikalbėjimai

ČILĖS KRIZĖ

Norėdamas laimėti Čilės prezidento rinkimus 1970 m., Dr. Salvador Allende sudarė taip vadinamą „liaudies sąjungą“ (unidad popular) ir prižadėjo praveisti Čilėje duonos ir mėsos revoliuciją. Į liaudies sąjungą įėjo jo vadovaujama socialistų partija, komunistai, radikalai, socialdemokratai ir keli krikščionys demokratai, nepatenkinti buvusio prezidento Edvardo Frei linija. Allende rinkimus laimėjo, sudarė koalicinę vyriausybę ir pirmaisiais metais tikrai pravedė duonos ir mėsos revoliuciją. Visų pirma jis pakėlė darbininkų ir valdininkų algas, užšaldė produktų kainas, užtikrino visiems Čilės vaikams po pusę litro pieno kasdien veltui, ir pripirko didelį maisto kiekį užsienyje. Bet toji duonos ir mėsos revoliucija išsėmė prezidento Frei sudarytą kapitalo atsargą ir prisidėjo prie dabartinės Čilės ekonominės krizės.

Luzdos du galai

Kol Dr. Allende valstybinio amerikiečių vario kasyklas ir užsieniečių bankus, tol jam niekas nesipriešino. Bet kai jis panorė dalinai suvalstybinti Pietų Čilės sunkvežimius, jų savininkai paskelbė streiką. Prie jų prisidėjo Santiago krautuvų savininkai, duonkepiai, skerdėjai, pieno pristatytojai ir k. Tuokart Allende paskelbė trijų dienų ypatingą stovį ir bandė palaužti streikuojančių valią. Prezidento draugai suruošė demonstraciją ir šaukė „Allende, Allende — el pueblo te defende“. Bet pasibaigus ypatingam stoviui Santiago gimnazistai ir studentai suruošė Allendei priešingą demonstraciją ir svaide į policiją akmenis. Studentų demonstracijos pasibaigė tik tuomet, kai vienas studentas buvo mirtinai sužeistas.

Suveržti diržai

Tačiau žmonės nenurimo, ir kai rugpjūčio mėnesį pradėjo trūkti sviesto ir jautienos, savotiškas demonstracijas sukėlė šeiminkės. Vakare jos pradarydavo langus, ir giedodamos tautos himną, šaukštais ar šakutėmis barškindavo į tuščius puodus. Allende tą protestą suprato ir spalio mėnesį pripirko jautienos, žinoma, dar labiau sumažindamas kapitalo atsargą, kuris jam valdant kraštą nukrito nuo 377 milijonų dolerių iki 25 milijonų. Tiesa, Allende sumažino bedarbių skaičių, pristatė daug namų neturtingųjų kvartaluose ir išplėtė švietimo tinklą, bet ekonominės Čilės problemos jis nepajėgė išspręsti.

Pinigai ir kainos

Daugiausia pajamų gauna Čilė iš vario kasyklų. Deja per paskutinius dvejus metus vario kaina krito nuo 69 iki 47 centų už svarą. Suvalstybinus kasyklas ir išvažiavus į užsienį keliems šimtams specialistų, krito vario produkcija, o didžiausios vario kasyklos darbininkai pradėjo streikuoti. Kadangi suvalstybindamas kasyklas Allende nieko neatlygino buvusiems jų savininkams, amerikiečiai kelia bylas Čilės vyriausybei tose valstybėse, kuriose ji bando parduoti varį jų varį. Šių metų spalio mėnesį prancūzų teismas nusprendė Prancūzijai skirtą Čilės varį konfiskuoti. Jei ir kitų kraštų teismai panašiai pasielgs, už eksportuojamą varį Allende nieko negaus. Frei laikais vario eksportas

mas socialiniais politiniais klausimais, nebūt veikusi nė viena sekcija, nes kitos tikrai ir neveikė. Todėl visai pagrįstai turim dabar teirautis, kas ir kaip pramatyta tose

sudarydavo 85 proc. visų Čilės pajamų. Bijodamas suvalstybinimo, Čilės bendrovės nebeinvestuoja pinigų įmonėms plėsti, o už savo uždarbį perka arba dolerius, arba naudingus produktus: medžiagas, avalynes ir pan. Todėl nors oficiali dolerio kaina yra 46 eskudai, bet juodoje rinkoje už dolerį mokama nuo 350 iki 400 eskudų. O medžiagos ir avalynė taip sunkiai gaunamos, kad jos perkamos ne krautuvėse, bet dirbtuvėse. Gudrūs pirkkliai jas užsako dideliais kiekiais ir pardavinėja juodoje rinkoje aukštesnėmis kainomis.

Per 1970 m. rinkimų kampaniją Dr. Allende puolė buvusį prezidentą Frei už tai, kad jis nepajėgė išlaikyti pinigų vertės, bet jis pats turėjo nuvertinti eskudą jau du kartus. Todėl nors Čilės darbininkai dabar uždirba daugiau, bet už savo uždarbį nusiperka mažiau negu Frei laikais. Taip, pavyzdžiui, Allende valdymo metais sviesto kaina pakilo 125 proc., pieno 261 proc. bulvių 300 proc., sūrio 640 proc., o salotų net 1.042 procentų.

Negerovių šaknys

Pagrindinė Čilės ekonominio gyvenimo negerovė yra ta, kad Allende prarado savo pramoninkų ir užsieniečių pasitikėjimą. Tie bijodami suvalstybinimo, mažai ką Čilėje investuoja. Nenorėdamas pripažinti savo klaidos, Allende du kartus keitė ministrų kabinetą. Nėra ko stebėtis, kad Čilės sostinėje buvo pasklidę gandai apie galimą vyriausybės nuvertimą ir kad kai kurių partijų ekstremistai organizuoja „savisaugos komitetus“, antifašistų brigadas“ arba „smogikų būrius“. Rugsėjo mėnesį Allende pareiškė susekęs sąmokslininkus, kurie norėjo nuversti jų vyriausybę.

Matydamas Čilės ekonominę ir politinę krizę, krikščionių demokratų senatorius ir buvęs Allende konkurentas Rodemiro Tomić prašė savo tautiečių sudaryti iki sekančių rinkimų (kovo mėnesį) paliaubos ir pasižiūrėti, už kokias partijas pasisakys Čilės piliečiai. Jei dabar būtų Čilėje rinkimai, daugumos nuomone, juos laimėtų buvęs prezidentas E. Frei, kuris sumaniai valdė Čilę per 6 metus ir turėjo savųjų bei užsieniečių pasitikėjimą.

penkiose jau oficialiai paskelbtose sekcijose. Kodėl vengiama duot visiems iš anksto žinių?

Nukelta į 10 psl.

DAUGIAU ŽINIŲ APIE SUSIDEGINUSI KALANTA

Romo Tévai

Kalantų šeima gyvena Kaune, Viliajampolėje. Kalantienė, o taipgi jos pirmasis vyras Kalėda, kilę iš Alytaus miesto. Ji likusi našlė su dviem vaikais. Abu sūnūs iš pirmosios santuokos užima atsakingas pareigas: vienas dėsto Politechnikos institute ir ruošia dizertaciją mokslinio kandidato laipsniui, kitas dirba Veterinarijos akademijoje. Abu yra vedę: pirmasis turi du vaikus, antrasis neseniai susituokęs, vaikų dar neturi.

Kalanta kilęs iš Daugų, Alytaus rajono. Dalyvavęs praeitame kare, buvo sužeistas. Karinio laipsnio neturi. Valstybinės pašalpos negauna. Žmogus paprastas. Kalanta priklauso komunistų partijai. Iš Kalantų santuokos yra du vaikai. Visa šeima sugyveno ir sugyvena gerai.

Romui Kalantai 1972 m. Kovo mėn. suėjo 19 m. Jis lankė vidurinės vakarinės mokyklos vienuoliktąją klasę. Vidurinę turėjo baigti 1971 m. pavasarį, bet buvo sukirstas per egzaminus ir pasitraukė. Nepaisant skatinimų tęsti egzaminus, Romas nesutiko ir, perėjęs vakarinę mokyklą, antrus metus lankė vienuoliktąją klasę. Romas dažnai ginčydavosi su mokytojais Lietuvos istorijos klausimais, nekentė rusų kalbos ir bet kokių ateistinių ar marksistinių teorijų. Dėl to ir nutarė pasitraukti iš dieninės vienuoliktosios klasės į vakarinę.

Viename užduotame rašto darbe, tema „Kuo aš noriu būti“, Romas išdėstęs savo pažiūras į gyvenimą ir dabartines aplinkybes, pabrėžęs, jog norėtų būti kunigu. Į namus atėjęs mokytojas priekaištavo, kodėl taip auklėjamas vaikas. Paklaustas, kodėl taip rašęs, atsakė, jog norėjęs panervuoti mokytojus ir taip darys ant juoko.

Norėjo stot seminarijon

Yra žinių, jog jis kreipėsis į Kuriją dėl stojimo į kunigų seminariją ir buvęs pasiūstas tartis į Viliajampolės parapijos raštinę. Tačiau nėra žinoma, ar jis ten buvo nuėjęs.

Romas buvo plačiai apsiskaitęs, turėjęs nuovoką įvairiais klausimais.

Jis buvo komjaunuolis, taip kaip ir visi kiti Kalantos vaikai. Romas priklausė hapių organizacijai, nešiojo juodus ilgus plaukus, iki pečių ilgumo, buvo aukšto ūgio.

Vaikščiavo apskuręs ir neretai basas. Paklaustas, kuo skiriasi „hapijai“ nuo „bitlių“ pasakęs, jog pastarieji daugiau propaguoja gitaras ir transistorius bei estradą, nešioja trumpesnius plaukus. Hapijai nešioja ilgesnius plaukus, laikosi neturto, niekam pikto nedaro ir seka Pranciškaus Asyziečio dvasią. Romas sakęs jog žinąs, kad iš jo juokiasi gatvėse, teatruose, kinuose ir parduotuvėse, bet nusikirpti jų negalys. Romas mėgo vargonų muziką. Lankydavosi katedroje, o likusią valandėlę paįšydavo. Labiausiai mėgavo paįšyti kryžius ir koplystulpius.

Jam susideginus, tuojau pat Kalantų namuose padaryta krata, paimti Romo sasiuviniai ir knygos. Jų tarpe rastas nupaišytas didelis kryžius, po juo sukrautas didelis laužas, ant laužo ilgais plaukais jaunuolis, skęstas liepsnose, iškeltomis į dangų akimis ir rankomis. Taigi savo žygiui Romas Kalanta ruošėsi sąmoningai. Romas buvo paklusnus bei mandagus, tiek su namiškiais, tiek su svetimaisiais.

Kalantų šeima labai uždara, neturinti artimų ryšių su kaimynais. Bendra kaimynų nuomonė apie Kalantus gera. Kaimynai juos traktuoja kaip ramius žmones. Romo susideginimu jie patys labai stebisi, nes nieko pikto nenujautė ir nieko galimo nepraematė.

Hapių organizacijos nariai, kurių vienas buvo ir Romas Kalanta, žinojo jog visai tai turi įvykti Kaune, nes tai dienai jų atvyko gana daug iš toli: latviai, estai, baltarusiai, ukrainiečiai ir kiti.

Apie susideginimą už laisvę

Romas Kalanta susidegino Kaune miesto sode 1972 m. gegužės mėn. 14 d. sekmadienį, dienos metu, apie 13 val., kuomet sodo prieglobstyje esančiuose teatro rūmuose ėjo vaidinimas. Romas, iki pusiau nusirengęs, galvą ir kūną susivilgė benzinu ir, antro degtuko pabrėžimu, paskendo liepsnose. Kuomet atbėgusi milicija bandė liepsnas užgesinti švarkais, jis jiems taręs „negelbėkite, aš mirštu už Lietuvos laisvę“. Apdegęs jo kūnas buvo nugabentas į ligoninę kur atgavęs sąmonę, nesileisdamas į tardymą vis kartojo: „Aš žūstu už Lietuvos laisvę“, Keliolikai valandų prabėgus jis miręs.

Paskandintas gėlėse

Jo lavonas pašarvotas tėvų bute, greit paskendo gėlių ir vainikų masėje. Daugybė vainikų nebetilpė ant karsto ir bute, buvo sukrauti šaligatvėje. Laidotuvės numatytos gegužės mėn. 18 d. 16 val. Tačiau atvykę atitinkamų valdiškų įstaigų pareigūnai, įsakė laidotuves daryti 14 val. Taip ir atlikta Romainių kapinėse. „Tegul jie dabar mitinguos 16 val. „šaipeši laidotuvių valandą sau vališkai pakeitę minėtieji „pareigūnai“.

Prasidėjo protestai

Į laidotuves 16 val. susirinko šimtai jaunuomenės, dauguma studentų. Radę laidotuves saivališkai įvykdytas, savo pasipiktinimą parodė organizuota eiseną į miestą. Tūkstantinė organizuota jaunimo minia, rikiuotose eilėse žygiavo pirmyn, skanduodami: „į mies-to so-dą, į mies-to so-dą“, Romas žuvo už Lietuvos laisvę“.

Peržygiavęs Viliajampolės tiltą, jaunimas pasidalino į dvi sroves: viena pasuko į Poželos (buv. Lukšio) gatvę, kiti nužygiavo Valančiaus ir Vilniaus gatvėmis, vis skanduodami minėtus šūkius. Laisvės alejoje abidvi jaunimo srovės susiliejo į bendrą jau-

natvišką upę, plaukiančią Milicijos rūmų kryptimi, Donelaičio-Laisvės alejos gatvių kampe. Pasirodžiusį milicijos karininką paklausė, kodėl saivališkai pakeista laidotuvių valanda, ir nesilaikyta susitarimo? Kitos dvi jaunimo delegacijos nuvyko į Kauno vykdomąjį komitetą ar į Kauno kompartijos centrinį komitetą. Po to jaunimo gretos pasuko atgal Miesto sodo kryptimi, šaukdamos: „Melagiai, melagiai“. „Romas žuvo už Lietuvos laisvę“.

Nuo buv. Igulos bažnyčios iki Miesto sodo ir toliau, Laisvės aleja buvo užpildyta jaunimo ir jam prijauciančiais. Tūkstantinės minios niekas negalėjo sustabdyti. Uniformotos milicijos, saugumiečių ir draugovinių voros buvo bejėgės savo grandinėmis minią sulaukyti. Miesto sode, Romo Kalantos susideginimo vietoje, vyko studentijos mitingas, sakytos kalbos apie R. Kalantos žuvimą už Lietuvos laisvę. Milicija, nors ir nebuvo gailėstinga jaunimui bei pašaliniais praeiviams nešykštėjo savo „bananų“ (policijos lazdos) buvo persilpnė suvaldyti įtūžusią jaunatvišką srovę. Ji vargo ištisą naktį iš gegužės 18 į 19 d. Romo susideginimo vieta Miesto sode pasipuošė gėlėmis ir vainikais.

Sekančios, t.y. gegužės 19 d. vidurdienyje, vėl gatvės prisipildė jaunimo tūkstantinėmis miniomis. Jaunuomenės susirinko apie 3.000 ar daugiau. Lietuviškosios jaunuomenės gretose žygiavo Latvijos ir Estijos jaunimo studentijos, atstovai. Milicijos pareigūnai ir draugoviniai savo jėgomis jau nebepasitikėjo. Apie 14 val. Laisvės alejoje, prie Miesto sodo, pasirodė taip pat „bananis“ ginkluotos kareivių gretos. Su jaunimu jie kovojo ne tik „bananais“ bet ir savo kariškų diržų sagtimis. Abi dienas ėjo „rankinės“ kovos, tik vietoje durtuvų buvo „bananai“ ir kumščiai. Kovingesni jaunuoliai buvo sulaukomi, kemšami į duoną ir mėsa vežiojančias mašinas— sunkvežimius. Vieni buvo vežami į Milicijos rūmų požemius, kiti net į Pravienskių darbo stovyklą. Kauno mieste apie vidurdienį buvo sulaukytas autobusų ir troleibusų judėjimas, kuris tik vakarop vėl pajudėjo. Kiek per tas dvi dienas buvo jaunimo sužeista ar suareštuota sunku spėti. Buvo pasklidusios kalbos, kad areštuotų skaičius siekia apie 500 ar daugiau asmenų. Pažymėtina dar tai, kad areštuotųjų tarpan buvo patekę ir kai kurių valdžios pareigūnų sūnūs bei dukros, bet apie tai viešumoje „mirties tyla“. Dalis sukytų buvo paleisti, gi kiti — nusikalčiausieji“ laukia teismo sprendimo.

**AR JAU ŽINOTE,
KAD P A L K-as
RENGIA
LABAI ŠAUNŲ**

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ???

PASAULIO LIETUVIS—WORCESTER

Numa distãncia de 45 minutos de Boston ou de Putnam encontramos a cidade industrial de Worcester, Mass. No lago Quin sigamond os lituanos construíram „Maironio Parkas”, o parque de Maironis (famoso poeta lituano), administrado por diretores eleitos pela comunidade, anualmente. Além da área de estacionamento, há lugar para basquete e volei, mesas de ping-pong no porão, um salão de festas, várias salas para reuniões, que às vezes reúnem até 500 pessoas, especialmente para festival de esporte em junho.

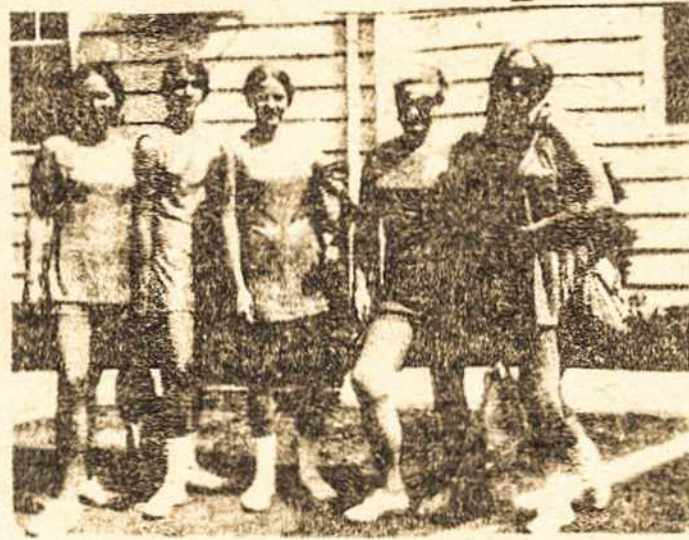
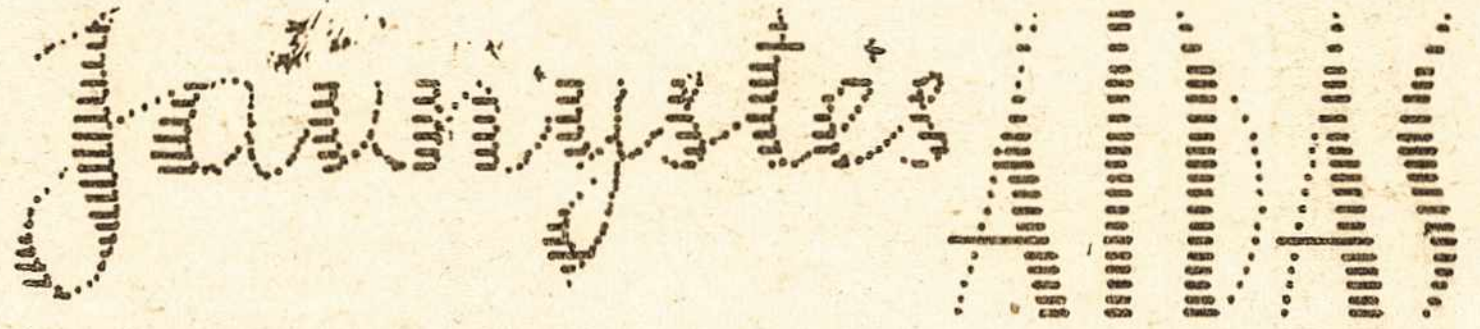
Nêste festival participam escoteiros e ban deirantes de tãda a região nordeste —de Boston até Washington, porque todos querem ganhar o troféu para a sua comunidade, além de prêmios pessoais e de times. Durante os dois dias lutam no campo de basquete, volei, futebol, corridas, etc. Todos tem uniformes com os nomes do time ou da cidade — „Neringa”, „Neris”, „Bostonas”, etc.

Dalis Neringos tunto sesių per sporto šventės atidarymą.

A comunidade lituana tem duas paróquias — Aušros Vartų (N.S. da Porta de Aurora) e Švento Kazimiero. Há uma escolhinha lituana, „ateitininkai”, escoteiros, grupos de estudantes, etc. Todas as associações, da juventude e dos adultos, mantêm seus representantes no conselho central — um total de 47 pessoas, para que todos tenham a oportunidade de decidir o calendário de festas, comemorações, etc., distribuir os trabalhos das companhias — por exemplo de congressos da juventude, etc.

Não faltam noites de teatro ou concerto, pois esta comunidade pequena convida cantores, músicos, artistas lituanos para apresentarem os seus talentos também nesta cidade. E o cuidadoso treinamento da juventude desde o começo assegurou a comunida

Vyr. skaučių sportininkės (iš kair.): T. Juškaitė, R. Chirienė, D. Pauliukonytė, V. Pajedaitė ir G. Dėdinienė.

de bons líderes jovens para sustentar e aumentar a vida da colônia.

Esquecemos de falar sobre as pessoas mais conhecidas nesta área dos E.U.A. Em Worcester mora o Antanas Giedrys, escritor de contos para a juventude (temos os livros dêle na redação para quem quiser adquirir); também o Petras Molis, que durante os anos 1971-73 será o chefe dos escoteiros lituanos no mundo livre; Em Boston, o Vytautas Vasiliūnas, violinista, e o seu filho Vytenis, pianista ou organista que quatro vezes por ano apresentam concêrtos do alto nível de música dos compositores lituanos; os escritores: Antanas Gustaitis, autor de poesias satíricas, o poeta Stasys Santvaras; o pintor Viktoras Vizgirda e muitos outros. O destino levou êstes grandes homens da Lituânia para Boston on

SKAITYTOJAI

21. Aš esu 80-ties metų panelė ir nežinau, kodėl iki šiol neištekėjau. Esu neblogo būdo. Aš labai norėčiau apsivesti. Paskelbkite Mūsų Lietuvoje, kad aš ieškau vaikiną, turingo, gražaus, aukšto mokslo ir nedaugiau kaip 35 metų. Aš esu labai graži, turiu visus dantis, tik kai einu gulti, pamerkiu juos į stiklinę. Plaukai mano ilgi, juodi, gražūs vakare nusiimu, o rytą užsidedu. Kas man daryt, kad surasčiau tokį vaikiną vertą manęs? Su pagarba, PALANGOS DEIVĖ.

de no começo, sem saberem falar inglês e sem terem uma profissão „prática”, todos trabalharam numa fábrica de açúcar, compondo os seus trabalhos à noite e nos fins de semana.

Temos que completar a visita ao estado de Connecticut (o nome índio que significa „Ao redor do rio comprido”) e cuja história também é muito interessante.

Sveikiname, kad neištekėjote ligi šiolei, nes žvaigždės sako, kad nevechusių gyvenimas, nežiūrint kada gimusių, yra laimingas. Bet jeigu būtinai nori surasti vyrą (ir, jei viskas laimingai pavyks, vyrą atsiųskite mums savo fotografiją, kad galėtume surasti jūsų sapnų įainikį. Geriau būtų nusiųsti naujos fotografijos, suprantate, ne? Ir jeigu surastute daugiau kaip vieną tokį kandidatą (gražų, aukštą, gerą, turtiną gą,) atsiųskite mums jo antrašą, nes ir mes juo domimės. Ačiū už laišką ir laimingos medžioklės.

22. Mano ponai, sužinoję apie įvairius lietuviškus valgius skaitydami paskutiniame ML numeryje, man liepė kiekvieną dieną virti vieną iš tų valgių, Kadangi aš nemoku jų paruošti, labai prašau, kad jūs man duotumėt receptų, nes ponai žadėjo kitos virėjos ieškoti. COZINHEIRA APAVORADA.

Jau esame galvojusios apie tai. Kiekviena savaitę bus atspausdinama apie lietuviškus valgius, o turite atsiųsti, kad valgius galima labai įvairiai paruošti. Čia pateiksime taip, kaip verdama pas mus namie.

KUGELIS

- 2 kg de batatas
- 200 g de manteiga
- meio litro de leite
- sal, cebola
- 3 ovos
- toucinho (se gostar)
- creme de leite (de preferencia azedo)
- modo de fazer

Descascar as batatas e depois ralar. Derreter a manteiga, e frite a cebola com toucinho. Enquanto isto deve-se tirar a água das batatas, o que é facilmente conseguido com coador de macarrão. Joga-se as cebolas e a manteiga, os ovos e o leite na massa de batatas, mistura-se bem. Coloca-se em forma untada, e leva-se ao forno quente. O metodo para saber se já está no ponto, é o mesmo usado para bolos, enfia-se o palito, se sair seco, já está assado. Depois, come-se quente com o creme de leite.

Enfim é uma receita facil mas muito gostosa. Você verá como tudo sairá bem e sua patroa nem pensara em despedi-la.

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

MŪSŲ LIETUVA Iliustracijos

GRUODŽIO GIMTADIENIAI

- 2 - Onutė Petraitytė
- 2 - Ricardo Lazdauskas
- 3 - João Carlos Magila
- 3 - Renato Grunauer
- 5 - Nilza Guzikauskaitė
- 6 - Audra Vosyliūtė
- 7 - Maristela Žūtaitė
- 11 - Lourdes Paunksnis
- 12 - Roberto Bilevičius
- 13 - Regina Šlepetytė
- 14 - Valdemar (kalnaitis) Rudoi

DADOS ESTATÍSTICOS

Você sabia que a moça perfeita deve reunir em si as seguintes condições:

- 1) Deve pesar cinco quilos, menos do que passa de um metro, portanto, se medir 1,60 deverá pesar 55 quilos.
- 2) Deve brigar com o seu namorado duas vezes por mês, pelo menos.
- 3) Deve beber água, chá, café, mais nada sem excessão.
- 4) Deve comer pouco doce e chocolate.
- 5) Deve empregar, por semana apenas seis horas, procurando os endereços, que anotou não sabe onde.
- 6) Deve enfiar rapidamente uma agulha.
- 7) Deve conversar menos de três horas por dia ao telefone.
- 8) Deve ler pelo menos, meia hora por dia, de livros, revistas e jornais.

Mmes. Teresa e Helena.

São Paulo, 21 de Novembro de 1972.

Ah. ó Sta. Isabel, um sitio, um riacho, uma montanha, uma reprêsa, uma união com a turma, enfim tudo que poderíamos imaginar de bom, encontramos lá.

Logo que chegamos, fomos à procura das meninas, até que lembramos que existe a reprêsa, e nos dirigimos para lá.

Lá estavam pescando, outras descansando outras nadando. De repente vimos um atleta chegando e gritando: ginástica; era o K. Šulcas; êste com o seu atletismo nos levou a passear de barco, fizemos aquela guerra n'água.

Que bagunça.

Voltamos para casa todos com muita fome; as meninas para a cozinha e os meninos a arrumarem as barracas. Eu e a Audra fizemos uma sopa, que sómente quem estivesse com muita fome a comeria; e a Silvia fazia as batatas fritas, que quanto mais fazia menos ficava.

Chamamos todos para almoçar, e na sopa havia muito sal e pouca água. Imaginem como estava boa...

Um carro ia parando... Era a D. Alda e seus familiares que acabavam de chegar; que alegria revê-los, pois são uma família e tanto.

Quem lavaria os pratos?

Eis a questão: A Silvia lavava e eu enchugava, e a noite a Audra lavaria e a Milda enchugaria, e assim resolvemos o problema.

À tarde, voltamos para a reprêsa e foi onde fizemos um jogo na água e todos participaram.

Voltamos e tínhamos que preparar a janta. O que fazer para a janta? Aparece o amigo que nos dá uma ajuda e diz fazer pizza com a massa do pão que fazemos em Paranapiacaba.

Aí, vem uma mão de ouro nos dar uma grande ajuda, era a D. Alda. Isto sim é que era janta.

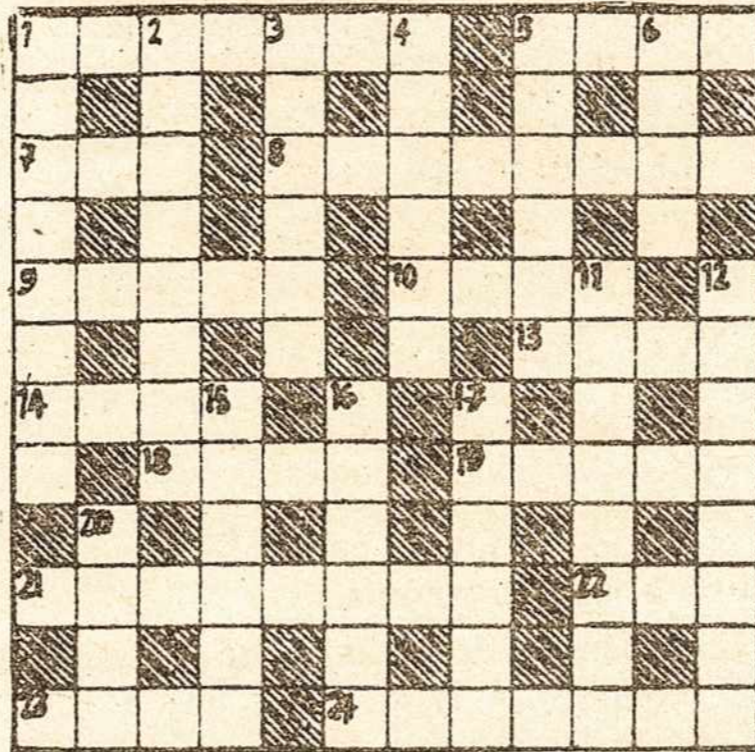
À noite, tivemos muitas brincadeiras junto à lareira, depois tivemos confissões, e todos para a cama.

Eram duas horas da madrugada quando alguns meninos começaram a descer a montanha, pois seus amiguinhos fecharam as canaletas, e naturalmente as cabanas se alagaram.

De manhã, tomamos o café, fomos à Reprêsa, preparamos a mesa fizemos o molho do churrasco e recebemos muitas visitas.

À tarde, fizemos a brincadeira da bandeira no morro, onde o time azul por "sorte" ganhou.

KRYŽIAŽODIS „PAŽINK LIETUVĄ“

SKERSAI: 1. --- Šešioliktoji, 5. žino, 7. ne tie, bet --- (jvardis), 8. stengtumėmes įgyvendinti, 9. Latvijos pietryčių miestelis, 10. mergaitės vardas, 13. vyksmas, 14. švarino, 18. Aš émiau, tu ---, 19. paukštis, 21. ežeras, Utenos apskr. Linkmenų vls., 22. portugališkai krašto valdovas, 23. trauké iš šaknių, 24. pašalinti.

ŽEMYN: 1. Ežeras, seniau priklausęs Švenčionių apskr., 2. Klaipėdos apskr. upelis, 3. Žaslių vls. kaimas, pasižymėjęs žalvario amžiaus radiniais, 4. upė Ukmergės ir Kedainių apskr.. 5. Aš matau, mes ---, 6. Krikšto tėvo, 11. Baltijos jūros įlanka, 12. Apskrities centras Klaipėdos krašte prie Tilžės, 15. Latvijos bažnytkaimis į šiaurę nuo Ylakių (pirmosios keturios raidės kaip menininkų miestelis netoli SP), 17. nepavėluosim, 20. Po --- būna taika, 16. Tu siūlei.

Caimos todos no riozinho e fomos comemorar os aniversários de meus amigos e o meu. Começamos cantando musicas novas de acampamento as quais foram inventadas por minha irmã.

Logo, todos foram embora e só ficou uma turminha com o kunigėlis Šulcas, porque o meu furou, ou melhor o Leandro sentou nêle.

Fizemos a janta: arrumamos o sitio lavamos as louças, recolhemos os papéis jogados e..

Acho que depois de tudo isto resta agradecer aos P. Valavičiams, K. Šulcas, K. Saulaitis, P. Baltušienei e aos visitantes com um grande: „Muito Obrigado“.

Teresa Aleknavičius.

CURSO INTENSIVO - CULTURA E LINGUA LITUANA nível leigo

IDIOMA LITUANO para estudantes e adultos, 5 de janeiro - 14 de fevereiro de 1973 na Casa de Juventude, Vila Zelina

1. Introdução à lingua lituana, conversação - método audio-visual)
 2. Lituano - nível intermediário - instrução programada
 3. Cursos de perfeiçoamento
- 2a, 4a, 6a feira, das 20:00 às 22:00 hs.

CULTURA LITUANA (apresentações em português), 4 de janeiro - 13 de fevereiro de 1973 no salão da Paróquia de S. Casimiro, Rua Juatindiba, 20, Parque da Moóca.

4. VISTA HISTÓRICA - história, aspetos da lingua, introdução à literatura, arte folclórica, música, teatro, imprensa, educação, ecumenismo, esporte
- 3a e 5a feira, das 20:00 às 21:15 hs
5. VISTA CONTEMPORÂNEA - demografia, ecologia, literatura, costumes, historiografia, belas artes, urbanismo, juventude, expressão coreográfica, lituanos no Brasil
- 3a e 5a feira, das 21:30 às 22:30 hs

Patrocínio da Comunidade Lituano-Brasileira.

Informações nas casas paroquial da Vila Zelina e da Moóca (63-59-75 e 273-0338).

ATSIAKYMAI SKERSAI: 1 Vasario, 5 moka, 7 sie, 8 sietume, 9 Istra, 10 Irma, 13 eiga, 14 Vale, 18 emel, 19 pempė, 21 Baluosas, 22 rei, 23 rove, 24 imesti. ŽEMYN: 1 Vyšnava, 2 Smeltalė, 3. Rusiai, 4 Obelis, 5 matome, 6 kumo, 11 Aisma-tes, 12 Pagegia, 15 Embute, 16 pišei, 17 spē- sim, 20 karo. (Parnuosta pagal „Saltini“, Anglijos Lietuvos katalikų žurnalą, JEP)

ISPŪDŽIAI IŠ LIETUVOS

VILNIUSIANDIE

Vilniuj anksčiau niekad nesu buvęs ir negaliu dabartinio miesto palyginti su buvusiu. Aprašysiu tik kai kuriuos savo ispūdžius.

Atvažiuavęs į Vilnių turistai tuojau pajunta, jog randasi sovietiniam krašte: Lenino prospektas, Lenino aikštė su didžiule jo statula, ant namų fasadų (ten kur pas mus skelbiama „Antarctica“ ar „Coca-Cola“) didelėm raidėm užrašyta „Garbė Komunistų Partijai“.

Užrašai, gatvių pavadinimai – rusiškai ir lietuviškai.

Rusų kalba

Gatvėse, autobusuose ir visur kitur nuolat girdisi rusų kalba. Tiesa man aiškino, jog tai dar daug nereikia: jei susitinka trys lietuviai ir vienas rusas, visi kalba rusiškai.

Reikalaujama kad ten gyvenę rusai išmokyti lietuviškai, ir rusiškose mokyklose mokoma lietuvių kalba, bet vaikai nenori mokytis. Viena lietuvių kalbos mokytoja man pasakojo „šandie keturis rusiukus išvariau iš klasės, nes trukdė kitiems; vienas iš jų man sakė: mano tėvas direktorius.“

Viešbučio restorane išsikalbėjau kartu su vienu jaunu vyru. Jis mane klausia, kokį ispūdį gavau Vilniuj. Aš atsakiau, jog čia daug žmonių svetimomis kalbomis kalba. Jis man pradėjo įrodinėti, jog taip blogai nėra pagal statistiką, lietuvių Vilniuj dabar daugiau negu 50 procentų (tikro jo minėto

skaičiaus neatsimenu), o anksčiau nebuvo nei 20 procentų. Kokia kalba kalbama gatvėje neturi daug reikšmės, bet visi lietuviai jaučiasi tokiais.

Ir kitomis progomis galėjau jausti, jog lietuviai, ir taip pat jaunimas, yra patrijotiškai nusistatę ir nori visur lietuvių išlaikyti. Visi didžiujasi tuo kad, Lietuvos respublika visais atžvilgiais yra pirmoji Sovietų Sąjungoj.

Nėra dirbtuvių

Vilniuj nesijaučia tos pramonės nuotikos, prie kurios mes esam pripratę São Paulo mieste. Vilniaus miesto pakraščiuose yra fabrikų, bet aš ten nebuvau. Nėra, kaip pas mus, mažų fabrikėlių kiekvienoj gatvėj, nėra remonto dirbtuvių (pačių automobilių maža ir daugumas jų valdiški). Jei pas mus kiekvienam kampe gazolino pardavimo stulpai, tai Vilniuje jų tik keletas miesto pakrašty. Mane vežė kartą viena pažįstama moteris, ji žinojo, kur gazolino gauti. Bet aptarnavimo ten nėra: ji nuėjusi prie langelio užmokėjo kiek reikia, o įsipilti turėjo pati.

Mieste daug įvairių valstybinių įstaigų, visokių skyrių, statistinių centrų. Kartais visai prastas namas, durys lyg į daržinę, o užrašyta, jog įstaiga.

Tiesa, man Vilniuj esant oras buvo rudėninis, vis lynojo, dėl to ir miestas atrodė pilkas, namai atrodo apleisti, ypač pažesnėse gatvėse. Reikėtų remontuoti, bet tur būt nėra šeimininko.

tapo antruoju religiniu ir kultūriniu lietuvių centru. Pirmasis buvo šv. Antano Bažnyčia Parí rajone, kur jau 1927 metais gyveno lietuvis kunigas lietuvių religiniams reikalams aprūpinti. Kiekvieną sekmadienį 11 v. čia būdavo Mišios lietuviams, kurių metu giedodavo lietuvių chorai. Pradžioje giedojo jo šv. Cecilijos, paskiau Vilties ir Vyčių chorai. Tos pamaldos buvo laikomos iki 1952 metų, kada jau dauguma lietuvių iš Canindé, Parí ir Bom Retiro apylinkių išsikėlė į tolimesnius priemiesčius apsigyventi savose pastogėse.

Lietuvių chorų istorija S. Paule verta specialaus ilgesnio straipsnio ar net studijos. Chorų buvo keletas. Kiekvienas jų išvarė savo barą. Medžiagos apie juos surinkti dar nebūtų per daug sunku. Reiktų tik pervertinti ano meto lietuviškus čiaėjusius laikraščius, pasikalbėti su dar gyvais tebesančiais jų nariais. Šio darbo imtis ryšis šio straipsnio autorius. Surinkta medžiaga apie choras, vaidintojus ir kitus menininkus bus dėkinga medžiaga būsimai lietuviškosios išeivijos Brazilijoje istorijai. Šis straipsnis dar neapima nė LK Bendruomenės choro visos istorijos, o yra tik keletas prisiminimų iš jo praeitės.

PRADŽIA BUVO TOKIA

Man atsikėlus Zelinon, pirmas rūpestis buvo suorganizuoti chorą prie lietuvių bažnyčios. To meto Bom Retiro „Vilties“ ir Mokos „Vilties“ choras, vėliau pakeitęs vardą į „Vyčio“, buvo pratę giedoti šv. Antano bažnyčioje. Vila Beloje buvo susiorganizuavęs ir 1936 metais vadinosi „Zelinbelos“ chorą. Šiam trūko pastovumo ir drausmės. Todėl nutarta organizuoti nauja cho-

Namai

Miesto pakraščiuose pastatyta daug gyve namų namų, ištiesi kvartalai, bet išvaizda ne labai linksma: paprastos keturkampės dėžutės, visos vienodos, be jokios pretenzijos, grožį: kad tik daugiau, greičiau ir pigiau būtų pastatyta. Žinoma, tokiuose namuose lengviau praveisti vandenį ar centralinį šildymą; gera ir tai, jog tarp atskirų pastatų yra pievutė. – Man tie namai labai priminė IAPI kolonijos namus, Vila Guiomar, (Santo André).

Buvau kartą tokiame name pas pažįstamus. Namai ilgiausi, gal koks 12ėjimų 5 aukštai, o penkiaaukščiam name lifto nėra toks statybos įstatymas. Laiptai gi prasti, iš nelygaus cemento, gana apdaužyti, elektros jungtukai irgi apgadinti – žodžiu, bendra nuosavybė. Visai taip kaip IAPI namuose... Viduje gi buto įrengimas visai kas kita. Pagal šeiminingą skonį ir galimybes butas gali būti visai, jaukus.

ra, neardant esamųjų. O ir naujam chorui medžiagos buvo ir Zelinon, ir Beloje, ir ju apylinkėse buvo daug jaunimo.

PIRMASIS SUSIRINKIMAS

Būsimo choro pirmasis susirinkimas įvyko 1936 metų pabaigoje, bene, lapkričio mėnesį, Beloje, Vytauto Didžiojo vardo mokykloje. Susirinko apie 30 suinteresuotų asmenų. Jų tarpe buvo dalis Zelinbeliečių choristų, kurių dauguma nebuvo palanki kurti naują chorą. Jiems atrodė, kad naujasis ardys jau esamus choras. Susirinkusiems pranešta, jog choras bus organizuojamas Zelinonje, ar kas pritaris, ar nepritars. Toliau besitariant, keliolika dalyvių sutiko dalyvauti naujajame chore. Iš pirmųjų prisimenu: Petra ir Praną Šukius, Oną Sinkevičienę, Adelę Rukšenaite-Šukiene, Elena Petravičienę, Vaclovą Dovydaitį dvi ar tris seseris Avlasevičiūtes, Amuprą Tumėną, Joną Leonavičių ir k..

Chorvedžio problema nebuvo sunki. Tuo metu lietuvių chorams vadovavo muz. J. Stankūnas. Jis negalėjo atsisakyti mokyt ir naujai organizuojamą chorą, nes buvo atvykęs iš Lietuvos, susitaręs su Užsienio Lietuviams Remti Draugija, kuri mokėjo jam algą. Kuria dieną prasidėjo naujo choro repeticijos nepamenu, bet bus galima rasti ano meto spaudoje. Pamenu, kad 1937 metų kovo mėnesį naujasis choras jau giedojo bažnyčioje Mišių metu.

1937 metais į S. Paulį atvykus mokytojui Feliksui Girdauskui, muz. J. Stankūnas perleido Bendruomenės chorą jam diriguoti ir mokyt.

Repeticijos pradžioje būdavo bažnyčios sakristijoje, vėliau F. Girdausko bute, o pas kvi vėl muz. Stankūno bute.

Bus daugiau

PIRKITE TAUTINIUS RŪBŪS

Grįždamas iš Urugvajaus Jonas Lukoševičius atvežė medžiagos mergaičių tautiniams rūbams, austų Vyt. Dorelio. Dalis jau perduota. Keletas dar liko. Yra dar pilnas kompletas geltoname tone su gražiais mėlynos (calipso) spalvos raštais ir baltame tone su tamsiai rudos spalvos. Kaina 150 kr.

Naujai užsakant vilnionių ir neblunkančių siūlų kompletas 270 kr.

Nupirkti medžiagos tautinių rūbų savo dukroms ar giminėms – reikštų gražiausia Kalėdų švenčių ar Naujų Metų progą.

Prel. Pijus Ragažinskas

TRISDEŠIMT PENKERI METAI

SU DAINA

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Choras šių metų pradžioje įžengė į trisdešimt šeštusios darbo metus. Iš buvusių Brazilijos lietuvių chorų nei vienas nesusilaukė tokio amžiaus. Jo įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą buvo iš tiesų labai didelis. Jo dainos skambėjo ir didmiesčių teatruose: S. Paulo, Rio de Janeiro, Volta Redonda. Ne tik dainavo, bet ir šoko tautinius šokius. Jo stebėtojai kartais virė šešių tūkstančių žmonių. Pontifikalines mišias giedojo S. Paulo, Rio, Santos, Judia katedrose, dalyvavo tarptautiniame Euch. Kongrese Rio de Janeiro. Turbūt nebuvo nė vienos didesnių iškilmių tautinių švenčių, kuriose jis nebūtų dainavęs.

Lietuvių religiniame ir kultūriniame centre Zelinonje sekmadieniais lyg angelu sparnais, kėlė žmonių širdis aukštyn lietuviška giesmė. Iš toliau atvykusiam ne vienam lietuviui nuriedėdavo džiaugsmo ašara išgirdus „Pulkim ant kelių“ sumos pradžioje

AUKŠTYN, ŽEMYN, VĒL AUKŠTYN

Kaip kiekviename darbe, taip ir choro praeityje buvo ir sunkių valandų, ypač kai kartais nebūdavo chorvedžio. Tačiau choristų ir jų valdybų pasiaukojimas, meilė giesmei ir dainai nugalėjo visas kliūtis.

„...Ir dar vienas choras“..

1936 metais pastačius bažnyčia, Zelina

V PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

são paulo - 1973 vasario 22-25

jaunimo studijų savaitė-stovykla II.15-22

KANDIDATĖ Į KONGRESO LIETUVAITĖ

PASIKALBĖJIMAS SU KLAUDIJA PRATELYTĖ „NEMUNO“ KANDIDATĖ KONGRESO LIETUVAITĖS KONKURSE

ANTRASIS JAUNIMO KONGRESAS

Nors Amerikon vykau kaip turistė, bet veikliai dalyvavau Jaunimo Kongrese. Tai buvo puiki kelionė ne tik man, o ir visam būriui, su kuriuo keliavau. Priklausau tautinių šokių būreliui „Nemunus“, vadovaujamam puikiam mokytojo ir kolegos.

Žinau, jog apie braziliečių elgesį Amerikoje buvo negerų pastabų. Bet mes esame įsitikinę, kad mūsų elgesys buvo vienas iš geriausių.

Kongresas buvo įdomus ypač tuo, kad jis sujungė įvairių kraštų jaunimą. Labiausiai mes sutapome su argentiniečiais. Labiausiai savo tarpe užsidariusi grupė buvo Vokietijos lietuvių jaunimas. Jis atrodė, nenorėjo susieiti ar susidraugauti su kitų kraštų jaunimu. Jiems pakako savęs. Mes, braziliečiai, negalėjom suprasti jų indiferentiškumo, nes jie mums atrodė labai linksmi ir inteligentiški.

Nepasisėkė artimiau sutapti nė su amerikiečiais. Gal dėl to, kad labai skirtingas yra jų gyvenimo būdas. Nors jie buvo linksmi, tačiau mums jie atrodė įsivaizduoja.

Nežiūrint tų pastabų, jaunimo kongresas buvo labai geras ir puikus dalykas.

JAUNIMAS

Skirtumai tarp Brazilijos ir Amerikos jaunimo tikrai dideli. Pirmasis, mano supratimu, skirtumas yra „laisvė“. Amerikiečiai, atrodo, ją klaidingai supranta. Skiriasi ir su sipratimas, savitarpio pagarba, komunikacija ir žmogiškoji šiluma. Nuširdžiai manau,

jaunimas yra pasmerktas gyventi visai mekanizuotą gyvenimą.

KANDIDATĖ

Sutikau būti „Nemuno“ kandidate, kad galėčiau atstovauti tam būreliui, išpildyda ma jo norą, ir tuo būdu padėti sukelti lėšų kongresui

PALKAS IR JAUNIMAS

Jeigu V PAL kongresas tikrai yra Pietų Amerikos LIETUVIŲ kongresas, be jokių skirtumų tarp kraštų, tai turėtų būti didesnis lietuvių jaunimo bendravimas.

TELEVIZIJA

Mažai tėra programų televizijoje, duodančių ką nors tikrai įdomaus ir palinksminančio.

POMĖGIAI

Patinka: 1. Keliuoti, 2. sportas, 3. muzika. Nemėgstu: 1. melo, 2. netikrų draugų, 3. kitų nužeminimo.

IDEALUS VYRAS IR PINIGAI

Nemanau, kad idealus vyras turėtų turėti daug pinigų. Jis turėtų būti inteligentiškas, gerai išauklėtas, turėti išugdytą asmenybę, būti nuoširdus, mokėti pagerbti kitus ir vertinti visus dalykus.

TEISĖS

Man atrodo, jog moteris neturėtų norėti susilyginti su vyru. Tai yra neįmanoma. Ir vyras ir moteris turi pagerbti viens kitą šeimoje ir visuomenėje.

ATEITIS

Noriu baigti fakultetą, susirasti gerą darbą, ištekėti, turėti vaikų ir ramų laimingą gyvenimą.

MADOS

Dabartinės mados yra puikios, patogios ir linksmos.

Klaudija gyvena Brookline su tėvais ir jaunesne seserimi Marcia.

ALEKSAS KALINAUSKAS ADVOKATAS

Atlieka visus teisinio pobūdžio darbus: veda bylas, sudaro inventorius, veda skirybu ir nuomininkų iškraustymo bylas, atitaiso dokumentus ir atlieka visus kitus juridinius patarnavimus.

Rezidencija: R. Joaquim Piza, 204,
Telefonas: 37 - 89 - 58

Raštinė: 15 de Nov., 244, 4a, s. 19

V. PAL KONGRESO LOTERIJA TAI BENT LOTERIJA ...

1. Premija: NEŠIOJAMAS TELEVIZORIUS – TELEVIZOR
2. Premija: BATEDEIRA
3. Premija: STALO SERVICAS – FAQUEIRO
4. Premija: ARBATOS SERVICAS – JOGO DE CHÁ
5. Premija: JOGO DE CANETAS.

Kada ta loterija bus?

PALKo talkininkų loterija bus 1973 metų sausio (janeiro) 6 dieną ir eis per valstybinę loteriją (Loteria Federal Nacional).

O kiek bilietas kainuoja?

PALKo talkininkų loterijos bilietas kainuoja tik 10 kruzeirų.

Tai tuoj pat bėgu nusipirkti PALKo Talkininkų Loterijos bilietą. Būtų gaila, jei nesėdėčiau. Juk ne kasdien tokia loterija pasitaiko.

V PAL KONGRESO rėmėjai:

Ant. Zaluba (C. Verde) – 10 kr.
Jadvyga Laurinaitis Rocha (Tatuapé) 10 kr.
Stasys Tervydis (Casa Verde) – 10 kr.

GRANDE SORTIMENTO DE MALHAS DE PURA LÃ E ACRÍLICO

PARA CRIANÇAS

MALHARIA PUPELIS LTDA.

Inscrição Est. 100.392.025 – C.G.C. 61.302.964/001

Rua Gal. Feliciano Falcão, 146 Tel. 273-3282

Vila Prudente - SÃO PAULO

INDUSTRIA DE JERSEY E ALGODÃO
„SOFIATEX“

ALGIRDAS STASIUKINAS

Tecidos de algodão, rayon, nylon e helanca para lingerie,
Luvras, bolsas, camisas, cuecas etc.

Av. Zelina, No. 710 - 714
VILA ZELINA

Tel.: 63 - 61 - 27
SÃO PAULO

ŠOKĖJAI

„NEMUNAS“ DIADEMOJE

Diademos miestas savivaldybės rūmuose ruošia tautinių šokių parodymą sekmadienį, gruodžio 10 d. 15 valandą. Programai išrinktos keturios šokėjų grupės, geriausiai pasirodžiusios japonų ruoštame tarptautiniame vakare, Brazilijos 150 metų nepriklausomybės proga, rugsėjo mėnesį. Šalia šoks ir japonai, portugalai, ukrainiečiai.

IMIGRANTU DIENA

Keturiolikos tautybių bendruomenių nariai susirinko Švč. Sakramento bažnyčioje praėjusį sekmadienį (gr.3 d.), arkivyskupijos imigrantų Mišioms ir šventei. Pernai dalyvavo vos 300 asmenų, lietuvių tik 10, o šiais metais buvo apie 40 lietuvių ir iš viso apie 800 žmonių, nemaža jų dalis pasipuošusi tautiniais rūbais.

Šešioliką kunigų koncelebravo Mišių auką drauge su J.E. arkivyskupu Paulo Evaristo Arns jų tarpe lietuvių kunigai: J. Bružikas, S.J., Pranas Gavėnas, SDB ir Hermanas Sulcas, SDB.

Ižanginėje atgailos maldoje Arkivyskupas kvietė dalyvius atleisti tiems, kurie persekioja jų kraštus ir tautas, ir neužjauciantiems neturtingųjų bei imigrantų. Neilgame bet labai gerame pamokslu Arkivyskupas pasidžiaugė gausiai susirinkusiais, atstovaujančiais daugialypę šio naujo krašto sudėtį ir Dievo tautą, surinktą iš visų pasaulio kraštų. Pakartotinai pabrėžęs, jog Mišių gali tęsti tik su sąlyga, kad visi nuoširdžiai atleidžia savo tautas šeimas ir asmenis skriaudžiantiems, pasakė, „jog buvo Dievo valia, kad Brazilijon susirinko žmonės iš įvairių kraštų, ir kad Dievu pasitinkintiems niekad nestigs to kas yra reikalingiausia, – būtent – malonės ir pagalbos. Ragino senus ir jaunus išlaikyti ir skleisti savo šeimų

MŪSŲ PADANGĖJ

per ilgus šimtmečius sukrautą tautinį kultūrą lobį.

Tikinčiųjų maldas kalbėjo kunigai iš eilės, o pamaldų gale kiekvienos tautybės kunigas palaimino saviškius gimtąja kalba: rusiškai, ukrainietiška, slovėniškai, lietuviškai, lenkiškai, kinietiška, japoniškai, korėjie tiškai, vokiškai, portugaliskai, bengriškai, kroatiskai, itališkai. Pirmasis laimino T. Jonas Bružikas, S.J. Sv. Kazimiero parap. klebonas. Už altoriaus stovėjo tautybių vėliavos. Lietuviai laikė ir estų vėliavą. Mišių metu giedota portugaliskai, kad visi galėtų drauge giedoti.

Tautas laiminant kiekviena pakėlė savo rankas. Daugiausiai iškeltų rankų buvo matyti japonų, kiniečių, lietuvių, slovėnų. Arkivyskupas savąją ranką pakėlė laiminant vo kiečius.

PROGRAMA SALĖJE

Švč. Sakramento didžiulė bažnyčia priklauso slovėnams. Naujojoje parapijos salėje įteikta gėlių Arkivyskupui, deputatei Dulce Sales, atsovavusiai miesto ir valstybės vyriausybei. Ji, ką tik sugrįžusi iš ilgos kelionės po užsienius, minėjo, kad visur žiūrė rima į Braziliją, kaip į pažadėtąją žemę, kurios garsas visur sklinda. Beskridama virš Europos pajutus slovėnų kraują tekantį savo širdyje, nes vienas jos senelių buvo slovėnas.

Meninė programa

Meninės programos metu lietuvių įteikė Arkivyskupui naujai išėjusią portugalų kalba knygą apie Lietuvą ir tautinę juostą. Lietuvos ir tautinių šokių ansamblio vėliavas nešė ir laikė Žilvitiečiai, o Čigonėlį Sus tą ir Ketvirtainį pašoko Nemunas. Publika

spontaniškai lydėjo šokių plodama, ir atrodė, kad jai labiausiai patigo Žigonėlis, nes jam smarkiausiai plojo.

Abu garbės dalyviai: ark. Arns ir deputatė D. Sales turėjo vykti kitur, nesulaukę programos galo. Bet „Nemuno“ vardu J. Lukoševičius paprašė D. Sales, kad dar palauktų ir lietuviškų šokių. Palaukė ir tik juos baigus išėjo.

Programai pasibaigus buvo vaišės. Kiekviena tautybė atsinešė savo tipiškus valgius ir dalijosi su kitais. Žodžiu, buvo gražus visokių tautybių pabendravimas.

TREJOS VESTUVES

Zelinos choras dažnai padainuoja visus linksmai nuteikiančią dainelę „Oi tu, Joneli, kodėl nesiženiji“. Ta daina, matyt, taip labai paėmė į širdį, „Aušros“ choro tenoras Jonas Dimša, kad ėmė ir „apsiženijo“ praėjusį šeštadienį su to paties choro altu Veronika Simanavičienė, Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje. Mišių auką aukojo ir sutuokimo apeigas atliko klebonas J. Bružikas, o „Aušros“ choras pagiedojo naujas, tai progai išmoktas Fausto Strolis lietuviškas mišias ir giesmę „Radau aš širdį vieną“.

Kūmais buvo Veronikos sūnus Antanas su žmona Marija Dulce. Salėje stalai linko nuo vaišių gausumo, o lietuviškos dainos neleido kaimynams užmigti iki pat vidurnakčio. Po vestuvių jaunavedžiai išvyko į Santos paatostogauti.

Tą pačią dieną Kazimiera ir Vincas Ivanauskai šventė 25 metų savo moterystės sukaktį, pakartodami sakramento apeigas giminių ir draugų akivaizdoje. Jų mišias su atinkamu pamokslu atlikė T. Antanas Saulaitis, o žmonės su dalim „Aušros“ choristų pagiedojo tradicines giesmes. Buvo šaunios vaišės pp. Ivanauskų namuose.

Irgi to paties šeštadienio popietę T. J. Bružikas sutuokė Stasį Tamošaitį su Monika Pakštaitiene iš Vila Zelinos.

TIESA IR GYVENIMAS

ADVENTAS

Su ADVENTU liturgijoj prasideda „naujieji metai“. Nauji metai, nes prasideda „nauja gdynė“ nešanti atsinaujinimą.

ADVENTAS – lotyniškas žodis, jau Romos pagonių pažįstamas. Pas juos „adventus“ reiškia valdovo, imperatoriaus apsilankymą. Tad reiškė ir šio fakto išvadas: jei pas mus atvyksta valdovas, reikia tam pasiruošti: pataisyti, išlyginti kelius; išvalyti, išpuošti miesto gatves ir namus; išsiprausti ir pasiruošti šventiškai jį sutikti; paruošti jam ir kokią tinkamą dovaną.

Biblijoj, Naujajame Testamente, „adventus“ reiškia paties Dievo Kristaus garbingą atėjimą į pasaulį amžių pabaigoj ir žemiškos istorijos atbaigimą.

Liturgijoj „adventus“ turi trigubą prasmę:

a) PASIRUOŠIMAS ANTRAJAM KRISTAUS ATĖJIMUI.

Atėjęs, per Kalėdas, į pasaulį kaip silpnas kūdikis ir, iš meilės, pasidavęs žmonių valiai, Kristus ateis su visa garbe – ir sėdės kaip pa

saulio teisėjas, o paskui visų „teisiųjų“ atpildas ir džiaugsmas. Adventas – tai žmonių pasiruošimas šiam antrajam Kristaus atėjimui.

b) Kristaus teismas mus baugina; bet turi mus guosti ir stiprinti Dievo gerumas, pasireiškęs per Kristų – Atpirkėją. Dievas tapo žmogumi, jis myli mus žmogaus širdimi; jis yra kaip vienas iš mūsų – jis yra mūsų brolis. Tai Kalėdų prasmė. Todėl adventas kaip tik ir yra šis džiugus PASIRUOŠIMAS KRISTAUS GIMIMO ŠVENTEI, neišvengiamai susijęs su pasiruošimu antrajam Kristaus atėjimui.

Betgi liturginė Kalėdų šventė nėra vien tik istorinio įvykio „paminėjimas“ ar prisiminimas, o tikras p e r g y v e n i m a s.

Kristus jau vieną kartą atėjo į pasaulį (Kalėdos) ir ateis antrą kartą galutinai (mirtis – teismas – pasaulio pabaiga).

Tai istoriniai faktai, kurių vienas jau įvyko prieš 2.000 metų, kitas dar įvyks nežinia kada. Tai faktai, į kuriuos mes neturime jokios įtakos – yra taip, patinka ar ne.

Tačiau yra dar trečias faktas, kuris dabar dar priklauso nuo mūsų pačių.

Tarp pirmojo Kristaus atėjimo (kuriam aš nedalyvavau), ir antrojo atėjimo (kuriam turėsiu dalyvauti), dar yra

c) trečiasis „adventus“ – Kristaus atėjimas, kuris skirtas kaip tik man, man asmeniniai. **TAI LITURGINIS MANO ADVENTAS.**

Jei aš sutiksiu ir norėsiu, KRISTUS TIK RAI UŽGIMS IR MANYJE.

Jei nenorėsiu ir nesutiksiu, ar nemokėsiu pasinaudoti. Kalėdos liks tik šventė, o KRISTUS MANYJE NEGIMS.

Mat, ir aš galiu Kristų sutikti – Priimti kaip Marija, kaip piemenėliai, Magdalena, Lozorius (atgijęs numirėlis), Betsaidos neregys, latras Dimas.

arba kai betlėjiečiai („Pas mane jam nėra vietos), Erodas („Ir aš eisiu jo pagarbinėti“, o širdyje nutarė jį nužudyti), Poncijus Pilotas („Čia ne mano reikalas“ ir nusiplovė rankas, išdavikas Judas („Už 30 aukšnių jį pardavė“)...

Koks bus šiomet **MANO** adventas? Ir kokios **MANO** Kalėdos?

Kun. Pr. Gavėnas

MŪSŲ PADANGĖJ

BENDRUOMENĖS CHORO ŠVENTĖ

Bendruomenės choro 35 metų sukaktis gražiai paminėta ir Mišiomis bažnyčioje ir jaukiu gražiu baliu Jaunimo namuose. Vienas naujas ir malonus dalykas buvo tas – nebuvo daug kalbų. Trumpai pasveikino choro sumanytojas ir kūrėjas prel. P. Ražinskas; gražų žodelį tarė J. Šermukšnis ir maestro V. Tatarūnas.

Banketas pradėtas choro sugiedota „Tėve mūsų“ malda. Šeiminkės prigaminusios gardžių įvairių valgių. Choras sudainavo: Sveiki, broliai, dainininkai“, „Miškų gėlė“, „Pjauti linksma“, „Oi tu, Joneli“, viena por tugališką dainą ir Nabucco „Vergu choras“. Šventėje dalyvavo nemažai anksčiau buvusių choristu, maestro Feliksas Girdauskas, ir dirigento netekus, jam dirigavęs p. Jonas Antanaitis.

Gražia gėlių puokštė sveikino „Aušros“ choras. Dalyvavo ir abiejų parapijų kunigai.

AKADEMIKŲ VAKARIENĖ

Gruodžio 8, penktadienį, 21 valandą S. Paule ir apylinkėse gyvenantieji aukštųjų mokslus baigusieji ir šiemet juos baigiantieji kviečiami pabendrauti bendroje vakarienėje.

Vietas užsisakyti galima telefonais pas: inž. Gražvydą Bačelį, tel.: 256-7867
adv. Algirdą Sliesoraitį, tel.: 61-66-72
Alfonso D. Petraitį, tel.: 65-32-86

BALTŲ POSĖDIS

Iš 75 dienų kelionės po Aziją ir Europą sugrįžusi deputatė Baltų komiteto garbės pirmininkė gruodžio 4 papaskojo apie savo kelionę, pasidžiaugė Baltų parodos pasisekimu, apie kuri sužinojusi iš kitų asmenų. Kitame posėdyje sausio 8 estai perims iš lietuvių valdybą metams. Aptarti Boletim Baltico reikalai. Netrukus išeis paskutinis jo šių metų numeris.

SÃO PAULO KATEDROJE lapkričio 25 d. prel. P. Ražinskas sutuokė Romualda Guiga su Frida Añez Gomes de la Torre. Romualdas studijuoja Curitiboje.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Mykolas Krupavičius **ATSIMINIMAI**, 364 psl., didelio formato knyga. Labai idomi. Ji padeda geriau pažinti viena iš pačių didžiųjų Nepriklausomos Lietuvos kūrėjų, politikų, žemės reformos pravedėjų.

Dagys, žymaus dailininko skulptūros ir piešiniai, 141 fotografijos, 36,00
Ypatingai gražus medžio darbas.

Rūda ir rauda, Poezijos iš Lietuvos ir Sibiro, 2,00.

Poezija, Jonas Aistis, 412 psl. šio žymaus poeto kūrinii., 36,00.

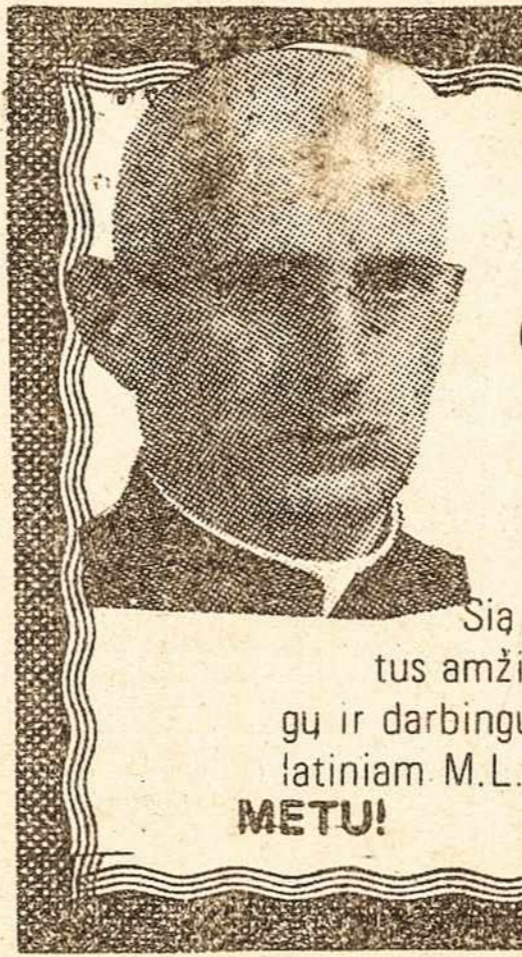
Lietuvių kultūros istorijos bruožai, V. Sruogienė, 110 psl. paskaitų apie kultūrą, švietimą amžių bėgyje.

History of the Lithuanian Nation, C.R. Jurgėla. Anglų kalba Lietuvos istorija, 544 psl., iliustruota, 60,00

Kas gražiau? spalvavimo knygutė vaikams, 3,00.

A.A.

**STASIO KUBILIŪNO
PIRMOSIOS MIRTIES
METINĖS BUS PAMINĖTOS LAPOS BAŽNYČIOJE MIŠIŲ AUKA, SEKMADIENI
GRUODŽIO 17 DIENA
30 VALANDA.
UŽPRAŠĖ DR' J' BASANAVIČIAUS MOKYKLOS GLOBĖJU BŪRELIS'. JIS KVIEČIA DALYVAUTI DRAUGUS IR PAŽIS TAMUS.**

ŠIO M LIETUVOS
NUMERIO

**GARBĖS LEIDĖJAS
J. P. PRELATAS
ALEKSANDRAS
ARMINAS**

Šią savaitę paminėjo 64 metus amžiaus ir 41 kunigystes. Ilgu ir darbinių metų brangiam ir nuolatiniam M.L. Rémėjui. Adm.

METU!

ŽUVO DVI ŠEIMOS

Tik dabar pasiekė redakciją žinia, jog prieš porą mėnesių žuvo motina Irena Marcinkovskė su sūnum ir dukterimi automobilio nelaimėje. Jie gyveno St. Isabel priemiestyje. Irena buvo kas met viena menininkė, kurios puošia miesto gatves. Šv. Izabelės diena.

São Caetano gyventojai Klara ir Pranas Valentai su sūnum Sigfridu žuvo nelaimėje pakeliui į Santos. Jų liko keliolikos metų sūnus Francisco, dabar gyvenęs pas gimines.

KA MUMS ŽADA „RĖMAI?“ Iš 3 puslapio

Teško nugirsti iš visai patikimų šaltinių, kad vieno organizacinio komiteto posėdžio metu buvo į panašius klausimus atsakyta, jog nesą galima taip anksti visko pramatyti, nes neaišku dar, kas į kongresą atvyks, kas neatvyks. Jei taip atrodo, jog ir visą kongreso realią programą bus palikta susiorganizuoti į atvykusiems dalyviams.

Pagirtinai iki šiol veikė finansų telkimo komisija. Ji ne tik posedžiauja, bet konkrečiai darbuojasi ko daugiau pinigų sužvejojti kongreso reikalams. Bet ar visas tas darbas nebus buvęs veltui, jei kongreso turinys bus skurdus? Ar bus bandoma visus negerumus paskandinti šauniuose baliuose?

Ar tautiečiai čia susirinks tik linksmai paūžti? Galima ir tai padaryti. Juk šimtai tūkstančių žmonių suleikia į Rio karnavalą ir išleidžia milijonus pinigų. Bet karnavalo ir balių niekas nevadino tauriu kongreso vardu.

Poroje „rėmų“ vietų minimos „meninės programos“. Teško pasiteirauti Bendruomenės choro narių, ar jau rengiamasi kongreso programai. Atsakė, kad nesirengiama. Žinoma, „Žilvitis“ ir Nemunas“ visada gales pašokti, nors jau ir dešimtimis kartų regėjus šokius. Bendruomenės choras turi gausų dainų repertuarą. Visada galės „kū nors padainuoti“. Bet ar visa tai, parepetuota keleta kartu seniai žinomas dainuojamas dainas, bus tikrai kongreso vardo verti koncertai-parengimai, kurie galės palikti

neišdildomą įspūdį? Labai abejotina. Kam

Kam turėjo rūpėti kongreso meninė dalis? Kas turėjo rūpintis jos parengimu, programa ir išpildytojais? O jei jau kas yra daroma ar padaryta, kodėl to nepaskelbti visų žiniai ir nepadilginti žmonių apetitą, kad imtų laukti tų nepaprastų kongreso iškilnių?

Dar tik šiomis dienomis teiravosi ir PLB pirmininkas p. St. Barzdukas, ir Venesuelos Bendruomenės pirm. p. Venckus ir Argentina, kodėl nieko nesigirdi apie kongresą? Ir ką galėjome jiems atsakyti? Mes nežinome. Tai kas žino, kas tikrai bus?

Seniu gaidžių, sakoma, viščiukai negali pamokyti. O visgi viščiukai kartais pasirodo apskresni už senius gaidžius. Mūsų Lietuvoje 1971 metų gruodžio mėn. 3 dienos numeryje tilpo straipsnis „JAUNIMAS MOKO IR STEBINA“. Jame faktais parodyta, kaip Jaunimo kongreso organizatoriai jau 8 mėnesius prieš vyksianti kongresa buvo daugybę dalykų suorganizavę iki smulkmenų. Pas mus liko tik trejetas menesėlių iki kongreso ir tiek maza tepadaryta net jo programa nustatyti. Ir didžiausiam optimistui tokiu faktu akivaizdoje ima dingti pasitikėjimas, kad V PAL Kongresas bus tikrai vertingas ir labai reikšmingas P. Amerikos lietuviams.